

МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ: погляди класиків і практика сьогодення

Любов ЛОХВИЦЬКА,

канд. пед. наук, доцент, професор кафедри психології і педагогіки дошкільної освіти, заступник декана з наукової роботи факультету педагогіки і психології, ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”

У попередньому випуску журналу (“ДВ” № 11) ми порушили проблему цінностей у дошкільній освіті і зокрема звернулися до досвіду Німеччини. Нині пропонуємо пригадати концепції морального виховання українських видатних педагогів та поміркувати над можливістю їх реалізації в практиці сьогодення.

“Філософія серця” Григорія Сковороди

“Святість життя полягає
у творенні добра людям”.
Григорій Сковорода

У XVIII ст. видатний український філософ, просвітник і педагог Григорій Сковорода запропонував свою філософію освіти — “філософію серця”, вивівши таким чином освіту з “академічних стін” у вимір моралі та практичного життя.

Серце, за Г.Сковородою, — духовне осердя людини, єдність її думок, почуттів і прагнень.

Моральне виховання філософ убачав у формуванні в дітей таких чеснот як *доброчесність, справедливість, доброзичливість, вдячність, стриманість, поміркованість, скромність, терплячість, мужність, працьовитість, а також милосердя та гуманізм*.

Джерелом усіх знань, зокрема моральних, мислитель вважав практику. Тому радив педагогам приділяти якомога більше часу контактуванню дитини із соціальним середовищем, де, по-перше, вона засвоює моральні правила, а по-друге, адаптується до його умов.

Видатний філософ запропонував низку **методів і прийомів виховання**: ♦ читання притч і байок, що завершуються “силою” (моральним висновком); ♦ показ і пояснення; ♦ власний приклад; ♦ переконання; ♦ навчання аналізу власних учинків; ♦ проведення бесід; ♦ надання порад, роз’яснень.

Як можна використати спадщину Г. Сковороди сьогодні? Пропонуємо вашій увазі приклад застосування методичного інструментарію зі спадщини мислителя на сучасному матеріалі.

Притча “Щоб серце вміло бачити”

Якось дорогою їхав автомобіль. На узбіччі сиділи двоє хлопчаків. Раптом один з них кинув у машину камінь.

Водій зупинив автівку і, вийшовши, закричав:

— Ти пошкодив мою нову машину!

— Вибачте, будь ласка, — відповів хлопчина. Я не хотів заподіяти шкоди ані вам, ані вашому автомобілю. Справа в тім, що мій брат — людина з інвалідністю. Він випав з візка, а я не можу підняти його, бо він заважкий для мене. Вже кілька годин ми просимо допомоги, та жодна машина так і не спинилася. Якби я не кинув каменя, ви теж цього не зробили б.

Стримуючи сльози, чоловік допоміг хлопчикові посадити брата у візок і поїхав далі. Він багато років їздив цією машиною із вм'ятиною на дверцятах — нагадуванням про те, що *на світ треба дивитися серцем, тоді жоден камінь не полетить у твій бік*.

Л. Лохвицька, О. Михайленко

- ♦ Обговоріть з дітьми моральний зміст притчі.
- ♦ Зверніться до досвіду вихованців: чи завжди вони помічають, коли комусь потрібна допомога, чи вміють самі просити про підтримку тощо.
- ♦ Запропонуйте їм практичні поради: побачивши, що хтось ображений, засмучений, плаче, підійдіть, розпитайте, що трапилося, втіште, допоможіть чим зможете; завжди намагайтеся зробити іншому приємність: поділіться смаколиком, гостинцями, покажіть свою іграшку, книжку; якщо ненароком засмутили товариша, попросіть вибачення.

ЧАС ОФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ НА 2019 РІК!

Обирайте зручний для вас спосіб

НА ПОШТІ

або

ONLINE

ІНДЕКСИ

“Дошкільне виховання” **74140**

“Палітра педагога” **40296**

“Джміль” **40295**

Комплект **95989**

НА САЙТІ **JMIL.COM.UA**

Сформуйте
персональний комплект

БОНУС

Е-МАТЕРІАЛИ ДО КОЖНОГО ВИПУСКУ!

Шукайте на сторінках і завантажуйте з сайту

